

TEMA 1. EL MEDI NATURAL I LES ACTIVITATS HUMANES

1. Escriu si les afirmacions següents són certes o falses. Les afirmacions que són falses reescriu-les correctament:
 - a) La vida es pot desenvolupar en qualsevol lloc del planeta Terra.
 - b) La Terra és l'escenari i el recurs per a les activitats humanes.
 - c) L'ecologia estudia les relacions entre els éssers vius i la humanitat.
 - d) Un bioma és una regió natural que es defineix a partir del clima i de la vegetació.
2. Què és un recurs natural?
3. Escriu si les afirmacions següents són certes o falses. Les afirmacions que són falses reescriu-les correctament.
 - Els recursos no renovables no es poden exhaurir.
 - La fusta i l'aigua són recursos renovables.
 - El ferro i la bauxita són combustibles fòssils.
 - De l'urani i el plutoni se n'obté energia elèctrica.
4. Classifica els següents recursos naturals en renovables i no renovables:
carbó, aigua, urani, fusta, energia solar, gas natural, plutoni, energia eòlica, ferro

Recursos renovables	Recursos no renovables

5. Quina diferència hi ha entre un paisatge natural i un paisatge antròpic?
6. Escriu si les afirmacions següents són certes o falses. Les afirmacions que són falses reescriu-les correctament.
 - a) L'efecte hivernacle natural és positiu per al desenvolupament de la vida a la Terra.
 - b) Un augment important de la temperatura del nostre planeta no tindria conseqüències greus.
 - c) La reducció de la capa d'ozó no ha de ser negativa per a la nostra salut.
 - d) La desforestació pot provocar que en el futur hi hagi més deserts.
7. Completa la taula sobre les causes i conseqüències dels següents problemes mediambientals.

	Causas	Conseqüències
L'efecte hivernacle		

La disminució de la capa d'ozó		
La pluja àcida		
La desforestació		

8. Escriu el nom de tres desastres naturals que la humanitat no pugui controlar.

TEMA 2. LA GLOBALITZACIÓ

9. Defineix globalització econòmica.
10. Quins països constitueixen el centre de l'economia mundial? I els de la perifèria?
11. Quines diferències hi ha entre els països del centre econòmic i els de la perifèria?
12. Digues si és certa o falsa cada una d'aquestes afirmacions sobre les conseqüències de la globalització. Després torna a escriure correctament les afirmacions falses.
 - La globalització econòmica no ha influït sobre el medi ambient.
 - Una part del planeta no té accés als serveis més bàsics.
 - La globalització beneficia a tots per igual.
 - La globalització ha provocat la deslocalització de la producció.
 - Gent de diferents parts del món escolta la mateixa música.
13. Quins aspectes mesura l'Índex de Desenvolupament Humà?
14. Quines altres expressions podem utilitzar per referir-nos als països pobres?
15. Quins tres factors expliquen el subdesenvolupament d'alguns països?
16. Què és el Programa per al Desenvolupament de l'ONU? Quin percentatge del PIB va recomanar l'ONU que es dediqués a l'ajut al desenvolupament?
17. Defineix ONG amb paraules teves. Enumera cinc oenagés que coneguis.

TEMA 3. EL SECTOR PRIMARI: AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA

18. Defineix activitats econòmiques.

19. A continuació tens dues llistes d'expressions anomenades respectivament *caps* i *cues*. Relaciona els caps de la primera llista amb les cues corresponents de manera que n'obtinguis frases amb sentit:

Caps	Cues
1. La població de 16 anys o més, des del punt de vista laboral...	a) ...és la població de 16 anys o més que està disponible per treballar i que busca la seva primera feina o que ha deixat l'activitat econòmica que realitzava.
2. La població activa...	b) ...és aquella part de la població de 16 anys o més que no treballa perquè no vol o perquè no pot.
3. La població inactiva...	c) ...inclou totes aquelles persones que tenen edat de treballar (entre 16 i 65 anys), encara que no ho facin per impediments no desitjats.
4. La població ocupada...	d) ...es divideix en població activa i inactiva.
5. La població desocupada...	e) ...és la població de 16 anys o més que treballa per compte d'un altre a canvi d'un sou o per compte propi.

20. Situa les activitats econòmiques següents en el sector al qual correspongui.

Sanitat, agricultura, indústria, pesca, educació, comerç, ramaderia

Sector primari	Sector secundari	Sector terciari

21. Quina diferència bàsica hi ha entre l'agricultura de subsistència i la de mercat?

22. Completa la taula següent sobre els elements del paisatge agrari.

Les formes de les parcel·les segons els límits	1. 2. 3. 4. Bancal
	1. 2. Conreus llenyosos
Els sistemes de conreu	1. 2.
	1. 2.

23. Classifica segons siguin "elements del paisatge agrari" o "factores del paisatge agrari" les paraules següents:

Minifundi, història, clima, hàbitat concentrat, parcel·les, relleu, fertilitat dels sòls, camp obert, cultura, conreu de secà, camp tancat.

Elements del paisatge agrari	Factors del paisatge agrari

24. Completa les frases amb les paraules següents: *pesca continental, pesca de subsistència o artesanal, aqüicultura, pesca marítima, piscifactoria, pesca d'altura, pesca costanera.*

- Pesca marítima a prop de la costa.
- Depredació dels recursos naturals del mar.
- Sistema de cria i de plantes i animals aquàtics.
- Pesca marítima lluny de la costa.
- Serveix per a l'autoconsum.
- Es practica en aigües dolces.
- Instal·lacions on es fa l'aqüicultura.

25. Enumera els principals problemes mediambientals derivats de les activitats del sector primari.

26. Digues si és certa o falsa cada una d'aquestes afirmacions. Després torna a escriure correctament les afirmacions falses.

- La Catalunya humida és pròpia de les zones on plou poc.
- Al delta de l'Ebre podem trobar hortes de regadiu.
- La vinya és un producte típic de la Catalunya humida.
- La producció dels paisatges de la Catalunya humida es dedica al bestiar.
- Els ametllers són arbres de fruita dolça.

TEMA 4. EL SECTOR SECUNDARI: LA INDUSTRIALITZACIÓ

27. Defineix activitat industrial.

28. Quins elements són necessaris per dur a terme l'activitat industrial ?

29. Quines diferències hi ha entre les indústries de béns d'equipament i les de béns de consum?

30. Classifica en aquesta taula els productes següents segons la indústria que el fabriqui: joguina, grua, televisor, plàstic, barra de ferro, medicina, xip d'ordinador, iogurt.

Indústria bàsica	Ind. de béns d'equipament	Indústria lleugera

--	--	--

31. Quin tipus d'indústria requereix més inversions i instal·lacions més grans? Quin tipus d'indústria consumeix més matèries primeres i energia?
32. Enumera les característiques de cadascuna de les quatre zones més industrials del planeta:

Estats Units	
Japó	
Europa	
Sud-est asiàtic	

33. Digues si és certa o falsa cada una d'aquestes afirmacions. Després torna a escriure correctament les afirmacions falses.
- A les zones franques els impostos són alts.
 - A les maquiles hi treballen moltes persones.
 - A les maquiles els treballadors cobren molt.
 - Les multinacionals porten la seva producció a diferents països.

34. Què són les maquiles? A quins continents es localitzen?

35. Quines són les àrees més industrials de Catalunya?

36. De quina manera les indústries degraden el medi ambient?

37. Classifica les actuacions per reduir l'impacte de la indústria sobre el medi ambient segons són responsabilitat dels empresaris, dels governs o dels ciutadans.

Empresaris	Governos	Ciutadans

TEMA 5. EL SECTOR TERCIARI: SERVEIS, TRANSPORTS I COMUNICACIONS

38. Per què són tan importants els serveis?
39. Enumera les principals activitats del sector serveis.
40. Explica les diferències que hi ha entre els serveis públics i els serveis privats. Posa'n exemples.

- Digues si és certa o falsa cada una d'aquestes afirmacions. Després torna a escriure correctament les afirmacions falses.
 - Les activitats terciàries són molt importants als països menys desenvolupats.
 - Cada vegada les empreses necessiten més serveis.
 - En les societats terciaritzades, la indústria genera bona part de la riquesa.
 - L'objectiu dels serveis públics és guanyar diners.
41. Defineix Estat de benestar. Com es paguen els serveis de l'Estat de benestar? Quins serveis garanteix, en general, l'Estat de benestar a tota la població?
 42. Defineix comerç. Quina diferència hi ha entre el comerç interior i el comerç exterior?
 43. Per què podem parlar d'un intercanvi desigual en el comerç entre els països rics i pobres? Quins països controlen la major part del comerç?
 44. Defineix *exportació* i *importació*. Posa'n exemples.
 45. Defineix turisme. Indica les causes que han provocat un augment de les activitats turístiques.
 46. Has practicat alguna de les formes de turisme alternatiu? Quina?
 47. De quin país procedeixen la major part dels turistes estrangers que vénen a Catalunya?
 48. Quines són les característiques del turisme català?

TEMA 7. L'ORGANITZACIÓ POLÍTICA DEL TERRITORI

49. Quina és l'escala territorial més gran en què està dividit el territori polític del món? Esbrina i escriu exemples de segones escales territorials.
50. Quan apareix una nació? Escriu el nom d'algunes nacions actuals que coneguis.
51. Defineix què és un estat. Quines són les finalitats bàsiques d'un estat?
52. Explica amb paraules teves què és un funcionari o una funcionària de l'estat. De les professions següents indica quines corresponen a un funcionari o a una funcionària de l'estat:

empleat d'uns grans magatzems	militar
professora d'un institut	polícia municipal
mecànic d'un taller de reparació d'automòbils	ministre
administratiu d'un banc	conserge del Departament d'Ensenyament
conserge d'una caixa d'estalvis	metgessa de la Seguretat Social

53. Digues quines de les afirmacions següents són certes i quines són falses, i explica quins són els errors de les afirmacions falses:
 - a) Una monarquia és un estat al capdamunt del qual hi ha una persona triada periòdicament mitjançant eleccions.
 - b) Una república es caracteritza perquè el seu màxim representant és un rei o una reina.
 - c) Espanya és un regne.

- d) Portugal és un regne.
- e) França és una república.
- f) Una dictadura es caracteritza per la freqüència de les seves eleccions periòdiques i lliures per elegir-ne els governants.
54. Amb quina finalitat apareixen les organitzacions interestatals?
55. Què és l'ONU? Quants estats agrupa en l'actualitat? Enumera els principals objectius de l'ONU.
56. Segons les seves finalitats, quins quatre tipus d'organització interestatal trobem al món actual? Posa un exemple de cadascuna.
57. Digues si les característiques següents són d'un estat federal, unitari o descentralitzat.
- Les comunitats territorials que els integren són autònomes.
 - Només existeix un únic estat i una única Constitució.
 - França n'és un.
 - S'organitzen a través d'un pacte entre diversos estats.
 - L'Estat espanyol n'és un.
 - Els estats membres continuen tenint els seus òrgans de govern
 - Suïssa n'és un.
58. Per què es pot afirmar que Espanya és un estat plurinacional?
59. Enumera les principals característiques d'Espanya com a Estat.
60. En quins tres nivells s'organitza territorialment l'Estat espanyol?
61. Quines són les institucions de govern de Catalunya?
62. Quins són els àmbits d'organització territorial de Catalunya? Enumera els elements que caracteritzen una comarca.

TEMA 8. LA UNIÓ EUROPEA I ESPANYA

63. Quin tractat va donar origen a la Comunitat Econòmica Europea? Quins eren els seus principals objectius?
64. Quins canvis va significar el Tractat de la Unió Europea signat l'any 1992?
65. Quines són les tres institucions més importants de la UE?
66. Completa les frases següents amb el nom de la institució europea a la qual es refereixi.
- Està formada per 732 diputats.
 - Exerceix funcions executives.
 - És el principal òrgan de decisió.
 - Està formada per un president i els seus ministres.
 - Exerceix la funció legislativa.
 - Està formada per ministres dels estats membres.

Cada estat elegix els seus eurodiputats.

67. Quina diferència hi ha entre el Consell de la Unió Europea i el Consell Europeu?
68. Enumera quatre característiques del territori i la ciutadania europeus.
69. Com s'està compensant l'envelliment de la població europea?
70. Per què diem que la UE és una de les principals potències econòmiques del món?
71. Per quins dos fets ha estat marcada l'economia espanyola dels últims anys? Quines conseqüències han tingut?
72. Quins canvis s'han produït a l'agricultura i la ramaderia espanyoles en els darrers anys? Per què la pesca espanyola ha passat una època de crisi?
73. Quins són els principals objectius de la Unió Europea? A través de quines polítiques pretén assolir-los?
74. Enumera els principals objectius de la política regional de la UE.

TEMA 9. ELS TEMPS MODERNS

75. Durant els primers temps de l'edat moderna, la vida dels pagesos europeus va experimentar gaires canvis?
76. Què van tenir en comú i en què es van diferenciar els descobriments geogràfics segons si els van fer els portuguesos o els castellans?
77. En salpar l'agost del 1492 cap a l'oest, quines idees errònies i quines d'encertades tenia Cristòfor Colom al cap?
78. Les conseqüències culturals del tractat de Tordesillas encara s'aprecien avui dia a Amèrica del Sud? Per què?
79. Quina influència va tenir la caiguda de Constantinoble en mans dels turcs en el descobriment d'Amèrica?
80. Quins avenços científics i tècnics van fer possibles els descobriments geogràfics dels segles XV i XVI?
81. Els europeus van portar els cavalls a Amèrica i van introduir els tomàquets a Europa. Posa altres exemples d'aquest intercanvi.
82. Qui van ser els humanistes? Enumera'n alguns dels més destacats.

TEMA 10. L'EUROPA DE L'ABSOLUTISME (SEGLES XVI-XVII)

83. Quina era la manera de treballar la terra durant els segles XVI i XVII?
84. Per què en aquesta època la taxa de mortalitat eren tan alta?
85. Descriu les causes que van originar la depressió econòmica del segle XVII.
86. Quin fet que va indignar el monjo alemany Martí Luter va significar l'esclat de la Reforma protestant?
87. Com va reaccionar l'Església catòlica davant el desafiament dels protestants?
88. Quins instruments tenien al seu abast els monarques absoluts per fer valer el seu poder il·limitat?
89. La burgesia, era un estament privilegiat? Justifica la resposta.

90. Com va afectar Catalunya la guerra dels Trenta Anys?
91. Els pagesos i els vilatans d'aquesta època tenien força motius per témer els soldats mercenaris, fins i tot els del seu rei. Per què?

TEMA 11. LA MONARQUIA HISPÀNICA (1469 – 1714)

92. Per què el pes de la política expansionista dels Reis Catòlics el va portar Castella?
93. «Els Reis Catòlics no van practicar una política de tolerància religiosa.» Justifica aquesta afirmació.
94. Per què Carles I va rebre en herència molts territoris?
95. Què tenien en comú els regnes de la monarquia hispànica? Què els diferenciava?
96. Valora l'acció repressiva de la Inquisició i el clima de terror que va crear entre molta gent.
97. Què era el pactisme?
98. «Catalunya va perdre la guerra dels Segadors i va veure com li abolien les seves lleis i els seus privilegis tradicionals.» És certa aquesta afirmació? Justifica la resposta.
99. Tria un dels protagonistes catalans de les guerres iniciades el 1640 i el 1705, busca informació i redacta'n una breu biografia.